

# Kijkstrategietraining bij kinderen met een (cerebrale) visuele beperking

Gepubliceerd: 22-02-2023 Laatste bijgewerkt: 20-06-2024

Het onderzoek heeft twee doelen: 1) het meten van kijkstrategieën bij goedziende kinderen, kinderen met een oculaire visuele beperking en kinderen met een cerebrale visuele beperking (CVI), en 2) om te evalueren of kijkstrategietraining resulteert...

|                             |                              |
|-----------------------------|------------------------------|
| <b>Ethische beoordeling</b> | Goedgekeurd WMO              |
| <b>Status</b>               | Werving nog niet gestart     |
| <b>Type aandoening</b>      | Oogaandoeningen, congenitaal |
| <b>Onderzoekstype</b>       | Interventie onderzoek        |

## Samenvatting

### ID

NL-OMON51667

### Bron

ToetsingOnline

### Verkorte titel

Kijkstrategietraining

### Aandoening

- Oogaandoeningen, congenitaal
- Visusstoornissen

### Synoniemen aandoening

slechtziendheid, visuele beperking

### Betreft onderzoek met

Mensen

### Ondersteuning

**Primaire sponsor:** Koninklijke Visio, expertisecentrum voor slechtziende en blinde mensen

**Overige ondersteuning:** Stichting Novum

## Onderzoeksproduct en/of interventie

**Trefwoord:** (cerebrale) visuele beperking, Kijkstrategieën, Visuele aandacht, Visuele revalidatie

## Uitkomstmaten

### Primaire uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten:

- Het gebruik van een gestructureerde kijkstrategie (kwalitatieve analyse)
- Saccade amplitudes tijdens visueel zoeken en lezen
- Fixatiegedrag (spatieel en temporeel) tijdens visueel zoeken en lezen
- Leestempo en accuraatheid
- Zoektempo en accuraatheid

### Secundaire uitkomstmaten

Secundaire uitkomstmaten:

- WISC-V-NL, VSI index
- Tea-Ch Speurtocht
- Gestalt Closure (subtest Kaufman-ABC-II)
- Plaatjes Benoemen (subtest DST-NL)

## Toelichting onderzoek

### Achtergrond van het onderzoek

Kijkstrategieën zijn strategieën die gebruikt worden om visuele informatie te verwerken. Veel kinderen met een visuele beperking lijken geen systematische kijkstrategie te gebruiken. Het is niet bekend of en hoe kijkstrategieën tussen goedziende en slechtziende kinderen verschillen. Daarnaast wordt kijkstrategietraining al vaak ingezet tijdens visuele revalidatie, maar er is geen wetenschappelijke onderbouwing voor deze aanpak.

## **Doel van het onderzoek**

Het onderzoek heeft twee doelen: 1) het meten van kijkstrategieën bij goedziende kinderen, kinderen met een oculaire visuele beperking en kinderen met een cerebrale visuele beperking (CVI), en 2) om te evalueren of kijkstrategietraining resulteert in meer efficiënte visuele verwerking.

## **Onderzoeksopzet**

Deel 1) Observationele studie (case control design), deel 2) Non-RCT.

## **Onderzoeksproduct en/of interventie**

In het tweede deel van het project zullen kinderen een kijkstrategietraining volgen (zes weken, tweemaal per week, 30 minuten per training). Tijdens training worden kinderen geïnstrueerd om taak gepaste kijkstrategieën in te zetten (bijvoorbeeld kijken in een gestructureerde richting, of in- of uitzoomen van visuele aandachtsveld, of visuele discriminatie). De verbale instructies en oefeningen zijn in een protocol ondergebracht. Een logboek wordt gebruikt om reacties van kinderen tijdens training te beschrijven.

## **Inschatting van belasting en risico**

Kinderen met een visuele beperking bezoeken Visio één keer voor het eerste deel van de studie. De metingen worden in aanvulling op standaard orthoptisch onderzoek verricht en duren ongeveer 20 minuten. Normale controles worden geworven en getest op reguliere basisscholen en ondergaan een kort visueel functie onderzoek en daarna de vijf korte taken (drie visuele taken: één leestaak en twee zoektaken en twee korte verbale taken om een indruk te krijgen van de rol van het (verbale) ontwikkelingsniveau, totale duur 35-50 min).

Voor het tweede deel van de studie komen kinderen driemaal naar het centrum. De taakbatterij bestaat dan naast boven beschreven taken uit neuropsychologische pen-en-papiertaken en duurt ongeveer 50 minuten. Trainingssessies worden thuis of op school uitgevoerd onder supervisie van opgeleide revalidatietherapeuten.

## **Contactpersonen**

### **Publiek**

Koninklijke Visio, expertisecentrum voor slechtziende en blinde mensen

Javastraat 104  
Nijmegen 6525 EN  
NL

## Wetenschappelijk

Koninklijke Visio, expertisecentrum voor slechtziende en blinde mensen

Javastraat 104  
Nijmegen 6525 EN  
NL

## Locaties

### Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

## Deelname eisen

### Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)

Kinderen (2-11 jaar)

### Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Inclusiecriteria normaal ontwikkelende goedziende kinderen:

- Leeftijd 5-12 jaar
- lineaire vertevisus 0.1 logMAR of beter
- Geen (vermoeden van) een verstandelijke beperking
- Geen diagnose of vermoeden van ontwikkelingsstoornissen of psychiatrische stoornissen als ASS of AD(H)D

Inclusiecriteria kinderen met oculaire visuele beperking:

- Leeftijd 5-12 jaar
- Lineaire vertevisus beter dan  $\leq 1.3 \log\text{MAR}$  en zwakker dan  $> 0.1 \log\text{MAR}$
- Intact centraal gezichtsveld (tenminste  $> 30$  graden)
- Geen (vermoeden van) verstandelijke beperking
- Geen diagnose of vermoeden van ontwikkelingsstoornissen of psychiatrische stoornissen als ASS of AD(H)D

Inclusiecriteria kinderen met cerebrale visuele beperking:

- Leeftijd 5-12 jaar
- Lineaire vertevisus beter dan  $\leq 0.3 \log\text{MAR}$
- Bevestigde CVI diagnose (geverifieerd door oogarts)

- Geen (vermoeden van) verstandelijke beperking
- Geen diagnose of vermoeden van ontwikkelingsstoornissen of psychiatrische stoornissen als ASS of AD(H)D

Aanvullend inclusie criterium interventiedeel van de studie (onderzoeksvraag 2): kinderen met een (cerebrale) visuele beperking doen alleen mee aan de training als er vanuit multidisciplinair teamoverleg een indicatie is voor de kijktraining. Leeftijdssrange studie 2: 5-9 jaar.

## Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- Kinderen met visuele beperking: lineaire nabijvisus zwakker dan  $>1.0$  logMAR
- Centrale gezichtsvelddefecten binnen  $< 30$  degrees
- Kinderen met (vermoeden van) een verstandelijke beperking
- Kinderen die eerder hebben deelgenomen aan visuele training
- Diagnose of vermoeden van psychiatrische problemen zoals ASS of AD(H)D
- Slechthorendheid of taalbeperkingen
- Grote life events ten tijde van deelname aan onderzoek (denk aan verhuizing of scheiding)

## Onderzoeksopzet

### Opzet

|                  |                         |
|------------------|-------------------------|
| Type:            | Interventie onderzoek   |
| Onderzoeksmodel: | Anders                  |
| Toewijzing:      | Niet-gerandomiseerd     |
| Blinding:        | Open / niet geblindeerd |

**Doel:** Behandeling / therapie

### Deelname

|                         |                          |
|-------------------------|--------------------------|
| Nederland               |                          |
| Status:                 | Werving nog niet gestart |
| (Verwachte) startdatum: | 06-03-2023               |
| Aantal proefpersonen:   | 204                      |
| Type:                   | Verwachte startdatum     |

## Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 22-02-2023

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: CMO regio Arnhem-Nijmegen (Nijmegen)

Goedgekeurd WMO

Datum: 13-03-2024

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: CMO regio Arnhem-Nijmegen (Nijmegen)

Goedgekeurd WMO

Datum: 17-06-2024

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: CMO regio Arnhem-Nijmegen (Nijmegen)

## Registraties

### Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

### Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

### In overige registers

| Register | ID             |
|----------|----------------|
| CCMO     | NL81584.091.22 |